

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2018-04-30 Nr. (16)2T-291
Į 2018-04-19 Nr. 2D-1340 (3.2)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ATLYGIO UŽ PAŽYMŲ, LIUDIJANČIŲ SU VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJA SITUACIJA SUSIJUSIAS NENUGALIMOS JĖGOS (FORCE MAJEURE) APLINKYBES, IŠDAVIMĄ KOMPENSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąja situacija susijusias nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), teikia šią teisinę išvadą.

1. Kaip jau buvo minėta Teisingumo ministerijos 2017-11-09 rašte Nr. (1.11 E) 7R-8367 bei 2018-01-05 rašte Nr. (1.6 E) 2T-9, teiktuose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Prekybos, pramonės ir amatų rūmų išduota nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijanti pažyma (toliau – pažyma) nesukuria materialinių teisinių padarinių. Materialinius teisinius padarinius, t. y. atleidimą nuo atsakomybės už sutarties neįvykdymą, civilinės atsakomybės netaikymą (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212, 6.253 straipsniai) lemia nenugalimos jėgos aplinkybių buvimas, bet ne jas liudijančios pažymos išdavimas. Tokia pažyma nelaikytina *prima facie* įrodymu. Atsižvelgiant į pažymos prasmę, manytina, kad šių ar panašaus pobūdžio pažymų išdavimo veiklą galėtų vykdyti taip pat ir kiti subjektai ir šių pažymų išdavimas iš esmės galėtų būti laikomas atliekama komercine ūkine veikla. Apibendrinant, abejotinas valstybės biudžeto lėšų naudojimo kompensuojant aptartų pažymų išlaidas tikslingumas, pagrįstumas, nes, visų pirma, tokia pažyma nesukuria materialinių teisinių padarinių, nelaikytina *prima facie* įrodymu, ir antra, analogiško pobūdžio pažymų išdavimo veiklą galėtų vykdyti taip pat ir kiti subjektai, o Nutarimo projektu siūlomas reguliavimas įpareigotų kompensuoti tik Prekybos, pramonės ir amatų rūmų išduotų pažymų išlaidas.

2. Pakartotinai akcentuotina ir ši pastaba. Kaip nurodoma lydimajame medžiagoje, Nutarimo projektu siekiama pažymų išdavimą padaryti labiau prieinamą žemės ūkio veiklos subjektams. Teigiama, kad žemės ūkio veiklos subjektams (ypač smulkiesiems ūkininkams), kurie dėl ekstremalios situacijos jau yra patyrę nuostolių, pažymos išdavimo kaštai yra per didelė finansinė našta. Atkreiptinas dėmesys, kad tokie argumentai nesudaro pagrindo išskirti tik žemės ūkio veiklos subjektus iš visų, kuriems gali būti reikalingos nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijančios pažymos. Pažymėtina, kad ir kitų aplinkybių, nurodytų Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių, patvirtintų 1996 m. liepos 15 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 840, 3 punkte (pavyzdžiui, stichinės nelaimės, karas, gaisrai ir pan.), atveju subjektai gali patirti tokių nuostolių, kad

pažymos išdavimo kaštai jiems gali būti per didelė finansinė našta. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvertinti, ar nereikėtų numatyti galimybės kiekvieną atvejį, kai kreipiamasi dėl pažymos, individualizuoti ir, esant tam tikroms, teisės aktų nustatytoms, sąlygoms, gauti kompensaciją pažymai.

Pabrėžtina, kad į pakartotinai aukščiau paminėtas Teisingumo ministerijos pastabas lydimajame medžiagoje nesureaguota, nepateikti neatsižvelgimo į minėtas pastabas argumentai.

3. Atsisakytina Nutarimo projekto preambulėje pateiktos nuorodos į Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio 4 dalį, kadangi pastaroji nuostata Nutarimo projektu neįgyvendinama.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad pažyma Apraše turėtų būti įvardijama taip, kaip ir Prekybos, pramonės ir amatų rūmų įstatyme, ir Nutarimo projektu tvirtinamo Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąja situacija susijusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo (toliau – Aprašas) 1 punkte minimame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 13 d. nutarime Nr. 222 „Dėl Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijančių pažymų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ – *nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes liudijanti pažyma*.

5. Lydraštyje nenurodomas valstybės biudžeto lėšų poreikis įgyvendinti Nutarimo projektą. Atkreiptinas dėmesys, kad jis galėtų būti nurodomas pateikiant duomenis, kiek lėšų būtų reikėję kompensuojant atitinkamų pažymų įsigijimo išlaidas 2017 metais.

6. Siūlytina įvertinti, ar pagrįsta Nutarimo projekto įsigaliojimo data (2018 m. lapkričio 1 d.), kadangi 2018 metų valstybės biudžetas jau suplanuotas. Be to, lydimajame medžiagoje nepagrįstas jos pasirinkimas.

7. Vadovaujantis teisėkūros efektyvumo principu, abejotinas Nutarimo projekto reikalingumas. Jei visgi būtų nuspręsta taikyti išlaidų už pažymas kompensavimo valstybės biudžeto lėšomis modelį, siūlytina įvertinti galimybę atitinkamą reglamentavimą įtvirtinti ne naujame Vyriausybės nutarime, o jau galiojančiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. kovo 13 d. nutarime Nr. 222 „Dėl Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijančių pažymų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Be to pastebėtina, kad siūlomai išlaidų už pažymas kompensavimo galimybei įtvirtinti teisiškai reikšmingos yra tik kelios Aprašo nuostatos, didelė dalis likusiųjų yra tik 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje atitinkamų nuostatų perrašymas. Reglamentai yra tiesiogiai taikomi aktais, o tai reiškia, kad jiems nereikia jokios nacionalinės priemonės, inkorporuojančios juos į valstybės narės teisinę sistemą, nebent tokia priemonė būtų nurodyta pačiame reglamente.

Vidaus reikalų ministras,
laikinais einantis teisingumo ministro pareigas

Eimutis Misiūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://www.ukmin.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2018-04-   Nr. (15.27-37E)-3
I 2018-04-19   Nr. 2D-1340(3.2.)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ATLYGIO UŽ PAŽYMŲ, LIUDIJANČIŲ SU VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ SUSIJUSIAS NENUGALIMOS JĖGOS (FORCE MAJEURE) APLINKYBES, IŠDAVIMĄ KOMPENSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąją situaciją susijusias nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Informuojame, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturime.

Ūkio viceministras

Marius Skuodis

Agnė Kraujalytė, tel. 8 706 64 828, el. p. Agne.Kraujalyte@ukmin.lt

Edita Latkauskaitė-Kutkienė, tel. 8 706 64 738, el. p. Edita.Latkauskaite-Kutkiene@ukmin.lt

KAUNO PREKYBOS,
PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-05-03, Nr. 2-(18)-064

Virmantei Voinilko,
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO „ATLYGIO UŽ PAŽYMŲ, LIUDIJANČIŲ SU VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ SUSIJUSIAS NENUGALIMOS JĖGOS (FORCE MAJEURE) APLINKYBES, IŠDAVIMĄ KOMPENSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS“

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai teikia pasiūlymą dėl teisės akto projekto „Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąją situaciją susijusias nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašas“. Siūlome 4 aprašo punktą formuluoti taip:

„4. Pagal šį Aprašą pagalba teikiama pirmine žemės ūkio produktų gamyba užsiimantiems žemės ūkio veiklos subjektams (toliau – žemės ūkio veiklos subjektai), kurie Pažymų išdavimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka sumokėjo rūmams nustatyto dydžio atlygį, dėl pažymos išdavimo dėl su valstybės lygio ekstremaliąją situaciją susijusių nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių, dėl kurių šie žemės ūkio veiklos subjektai negalėjo įvykdyti žemės ūkio veiklos sutartinių įsipareigojimų“.

Generalinė direktorė

Olga Grigienė

Andrius Verbyla (8 677) 640 50, andrius.verbyla@chamber.lt

Vilniaus PPAR
Tel. (5) 213 55 50
Faksas: (5) 213 55 42
vilnius@cci.lt
www.cci.lt

Kauno PPAR
Tel. (37) 20 12 94
Faksas: (37) 20 83 30
chamber@chamber.lt
www.chamber.lt

Šiaulių PPAR
Tel.: (41) 523224
Faksas: (41) 523903
siauliai@chambers.lt
www.rumai.lt

Klaipėdos PPAR
Tel. (46) 39 08 61
Faksas: (46) 41 06 26
klaipeda@chambers.lt
www.kcci.lt

Panevėžio PPAR
Tel. (45) 463 687
Faksas: (45) 462 227
panevezys@chambers.lt
www.ccic.lt

Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministerijai

2018-05-03 Nr.P7/18- 053

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ATLYGIO UŽ
PAŽYMŲ, LIUDIJANČIŲ SU VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ
SUSIJUSIAS NENUGALIMOS JĖGOS (FORCE MAJEURE) APLINKYBES, IŠDAVIMĄ
KOMPENSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija iš esmės pritaria Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąją situaciją susijusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ projektui Nr. 18-4893. Pateikiame siūlymą Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąją situaciją susijusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo 4 punktą formuluoti taip:

4. Pagal šį Aprašą pagalba teikiama pirmine žemės ūkio produktų gamyba užsiimantiems žemės ūkio veiklos subjektams (toliau – žemės ūkio veiklos subjektai), kurie Pažymų išdavimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka sumokėjo Rūmams nustatyto dydžio atlygį už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąją situaciją susijusių nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, dėl kurių šie žemės ūkio veiklos subjektai negalėjo įvykdyti žemės ūkio veiklos sutartinių įsipareigojimų, išdavimą.

Generalinis direktorius

Rimantas Šidlauskas

Asta Čekelytė, tel. (8-5) 261 2102

Originalas paštu nesiunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
El. p. zum@zum.lt

2018-04-27 Nr. (9.8E-35) 6V-1112
Į 2018-04-19 Nr. 2D-1340 (3.2)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, išnagrinėjusi 2018 m. balandžio 19 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos raštu Nr. 2D-1340 (3.2) pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl atlygio už pažymų, liudijančių su savivaldybės lygio ekstremaliąja situacija susijusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), pagal kompetenciją teikia pastabas ir pasiūlymus.

(2) Nutarimo projektu tvirtinamo Atlygio už pažymų, liudijančių su savivaldybės lygio ekstremaliąja situacija susijusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo (toliau – Aprašo projektas) 6 punkte numatyta, kad bendra nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos, suteiktos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje¹ (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1408/2013) nuostatomis, suma žemės ūkio veiklos subjektui (įskaitant ir su šiuo žemės ūkio veiklos subjektu reglamento (ES) Nr. 1408/2013 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais ryšiais susijusius ūkio subjektus) per praėjusį trejų finansinių metų laikotarpį negali viršyti 15 000 eurų.

(3) Norime atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad minimas trejų metų laikotarpis turėtų apimti ne praėjusį trejų finansinių metų laikotarpį, bet einamuosius ir dvejus praėjusius finansinius metus. Atsižvelgiant į tai siūlome atitinkamai patikslinti Aprašo projekto 6 punktą.

(4) Konkurencijos taryba taip pat primena, kad, vadovaujantis Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais², informacija apie suteiktą valstybės pagalbą turi būti pateikta į Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registrą (toliau – Registras). Siūlome atitinkamai papildyti Aprašo projektą arba nuostatas dėl informacijos pateikimo į Registrą numatyti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvirtinamoje pagalbos teikimo ir administravimo tvarkoje.

(5) Jei Jums iškiltų papildomų klausimų dėl šiame rašte pateiktų pastabų ir pasiūlymų, prašome kreiptis žemiau nurodytais kontaktais.

Pirmininko pavaduotoja

Jūratė Šovienė

Ieva Michailovaitė, tel. (8 5) 261 3157, el. p. Ieva.Michailovaitė@kt.gov.lt

¹ OL 2013 L 352 p. 9

² Patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“.

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Žemės ūkio ministerijai

2018-04-27 Nr. ((1.16-0203)-5K-1807365-
6K-1802392

Į 2018-04-19 Nr. 2D-1340 (3.2)

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo pateiktą derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuarimo „Dėl atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąja situacija susijusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes, išdavimą kompensavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Teikiame savo pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projekto tikslas – numatyti galimybę kompensuoti iš valstybės biudžeto žemės ūkio subjektams patirtas išlaidas už Prekybos, pramonės ir amatų rūmų (toliau – Rūmai) išduodamas pažymas, liudijančias su valstybės lygio ekstremaliąja situacija susijusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes (toliau – Pažymos). Atkreipiame dėmesį, kad prieš teikiant teisės akto projektą, kurio nuostatų įgyvendinimui gali prireikti papildomų valstybės biudžeto lėšų, projekto rengėjai turėtų įvertinti teisės akto projekto įtaką valstybės biudžetui. Šiuo atveju, nesant galimybės paskaičiuoti ir numatyti tikslų lėšų poreikį (nes lėšų poreikis priklausytų nuo konkrečios paskelbtos ekstremalios situacijos apimties ir subjektų), galėtų būti įvertinta, kiek Pažymų žemės ūkio subjektams buvo išduota pastaruosius 3–5 metus. Taip pat, mūsų nuomone, diskutuotina Nutarimo projekto nuostata dėl kompensacijos dydžio – numatoma 100 proc. dydžio Rūmams sumokėto atlygio kompensacija. Pažymėtina, kad siekis Pažymų išdavimą padaryti labiau prieinamą nesuponuoja pareigos jas išskirtinai žemės ūkio subjektams padaryti nemokamas. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad atsižvelgiant į valdžios sektoriaus fiskalinę drausmę reglamentuojančius teisės aktus ir įvertinus jau priimtus papildomus valstybės biudžeto išsipareigojimus, Nutarimo projekto nuostatų įgyvendinimui Žemės ūkio ministerijai gali tekti ieškoti galimybių žemdirbių patirtas išlaidas kompensuoti iš ministerijai numatytų asignavimų kitoms programoms, ieškoti vidinių išteklių, mažinant veiklos sąnaudas ir optimizuojant valdymo struktūrą.

Finansų viceministras

Darius Sadeckas

D. Dirgėlaitė–Uktverienė, 239 0040

FM